

בית הספר למדעי ההתנהגות והחוג לפסיכולוגיה

828051	קוד הקורס:	קהילות דיגיטליות	שם הקורס:
2	מספר נ"ז:	מסלול התמחות	סוג הקורס:
2	מספר ש"ס:	תשפ"ד	שנה"ל:
		סמסטר: א	
דרישות קדם:			
גיל מרטנס gill@blocal.co.il			
שם המרצה:			
עוזר/ת הוראה:			
שעות קבלה: יום ד' 08:00-09:00, שעות הקבלה בתיאום מראש.			
Moodle	אתר האינטרנט של הקורס:		
מטרות/יעדי הקורס:			
<p>מטרת הקורס לאפשר לסטודנטים היכרות קרובה עם מאפייני הקהילות הדיגיטליות, הקמתן ותחזוקתן לאורך זמן. בקורס נתייחס למרחב הדיגיטלי מול המרחב הפיזי, נביט על יתרונותיו וחסרונותיו, ונבין את ההשפעה של המרחב על ההתנהגות האנושית.</p>			
תיאור תמציתי של הקורס:			
<p>הקורס יתייחס לקהילות דיגיטליות והמרחב בו הן נמצאות. נכיר את סוגי הקהילות הדיגיטליות הקיימות, נלמד כיצד להקים קהילה, נכיר כלים לתכנון ועיצוב קהילות, ומודלים שונים להתפתחות קהילה דיגיטלית. נעמוד על ההבדלים בין מרחב פיזי ודיגיטלי, ונבדוק מה משתנה עם המעבר של קהילה למרחב דיגיטלי. נדון במהות ההצלחה של קהילות וכיצד למדוד אותה. נלמד איך לשמר קהילה ולתחזק אותה, ואיך להתמודד עם משברים ואתגרים שונים בניהולה.</p>			
תוצרי הלמידה של הקורס:			
<ul style="list-style-type: none"> • היכרות עמוקה עם קהילות במרחב הדיגיטלי • היכרות עם סוגי הקהילות הקיימות • רכישת כלים לתכנון, הקמה וניהול קהילה בפועל • מבט ביקורתי על קהילות ברשת יחסי הכוחות והפעילות בהן 			
שיטות ההוראה: הרצאות המשלבות התנסות מעשית, דיונים וחשיבה ביקורתית.			
תנאים לעמידה בדרישות הקורס:			
חובות הסטודנטים ושקלול הציונים: ראו נספחים המפרטים את המרכיבים השונים			
פרוט המרכיב	אחוז בציון הסופי	ראה נספח	
מצגת	20%	א	
מטלת סיום	70%	ב	
נוכחות	10%		
מדיניות המרצה בקורס:			
איחורים לשיעור:			כמצוין בתקנון המכללה

<p>הגשה מאוחרת של מטלות ועבודות: אין הגשת מטלות באיחור, פרט למקרים חריגים באישור צוות הקורס.</p>	
<p>תוכנית הקורס:</p>	
<p style="text-align: center;"><u>שיעור 1 - מבוא לקהילות דיגיטליות</u></p> <p>היכרות עם עולם הקהילות: מהי קהילה, קהילות בהיסטוריה. מדוע אנחנו זקוקים לקהילות? תחושת השייכות וסוגי קהילות קיימות, המעבר מקהילה פיזית לקהילה וירטואלית. התפתחות הקהילות הדיגיטליות – מרשימות אימייל ועולמות דיגיטליים אל הקהילה הראשונה.</p> <p style="text-align: right;">קריאת חובה:</p> <p>Levinson, D. (2003). <i>Encyclopedia of Community: From Village to Virtual World</i>. Thousand Oaks: Sage Publications, 1023-1027</p> <p style="text-align: right;">קריאת רשות:</p> <p>Preece, J., Maloney-Krichmar, D., Abras, C. (2003) <i>History of Online Communities In Virtual World</i>. Thousand Oaks: Sage Publications, 1023-1027</p> <p style="text-align: center;"><u>שיעור 2 – המקום השלישי</u></p> <p>הכיתה הופכת למקום שלישי פיזי. נעמוד על ההבדלים בין מרחב פיזי ודיגיטלי. ההבדל בין הגעה למקום ובין שהיה בו. נתייחס לאלמנטים שונים של קהילה פיזית – מרחב, תפקידים, אינטראקציה, setting ועוד. נקיים דיון: מה קורה כשקהילה עוברת לממד הדיגיטלי.</p> <p style="text-align: right;">קריאת רשות:</p> <p>Oldenburg, R. (2009). <i>Celebrating the Third Place: Inspiring Stories About the Great Good Places at the Heart of Our Communities</i>. Da Capo Press</p> <p>Putnam, R. (2001) <i>Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community</i>. Simon & Schuster</p> <p style="text-align: center;"><u>שיעור 3 – הכנה להקמת קהילה</u></p> <p>איך ניגשים להקמת קהילה? צעדים ראשונים – מודל תשעת השלבים. הבנת האקוסיסטם בו הקהילה פועלת, יצירת פרסונות לחברי קהילה, מחקר בקהילות מתחרות ומקבילות.</p> <p style="text-align: center;"><u>שיעור 4 – Setting ותוכן בקהילות</u></p> <p>מאפייני הקהילות הדיגיטליות – השתתפות וולנטרית, מוביל קהילה, גבולות ועוד. השפעת ה Setting על ההתנהגות בקהילה. שיווק באמצעות תוכן ואוצרות תוכן בקהילה, סוגי תכנים מתאימים לקהילות, כללים ליצירת תוכן שיוצר מעורבות, בניית אסטרטגיית תוכן לקהילה.</p>	

Blanchard, A. (2017). [Virtual Behavior Settings: an Application of Behavior Setting Theories to Virtual Communities](#). Journal of Computer-Mediated Communication, Volume 9, Issue 2

שיעור 5 – השתתפות ומעורבות בקהילות

מחזור חיי קהילה - למה יש לצפות בכל שלב?
השתתפות ומעורבות בקהילות, תפקידים בקהילה, תפקיד מנהל הקהילה, מנהיגות בקהילה.

שיעור 6 – בחירת המרחב הדיגיטלי לניהול קהילה

לא על הפייסבוק לבדו – פלטפורמות לניהול קהילה וערוצים נוספים לתמיכה בקהילה.
השפעת המרחב הדיגיטלי על ההתנהגות בו.

שיעור 7 – אירועים בקהילות, קהילות מקצועיות

סוגי אירועים בקהילות, מעברים בין אירועי online ל-offline, הפקת אירועים בקהילות.
קהילות מקצועיות ולמידה חברתית.

קריאת רשות:

Wenger, E., McDermott, R., Snyder, W. (2002) *Cultivating Communities of Practice*. Harvard Business Review Press

שיעור 8 – הקמת קהילות בשיטה "הרזה", ואלמנטים מעולם הקהילה שניתן להטמיע בעולם העבודה

היכרות עם שיטת lean ועם ה-canvas הקהילתי לתכנון קהילה.
נתרגל עבודה קבוצתית עם ה-canvas.
דגשים קהילתיים לעולם העבודה העכשווי.

קריאת רשות:

כריסטאקיס, נ., פאולר ג. (2009). מחוברים. כיצד פועלים קשרים בין בני אדם וכיצד הם מעצבים את חיינו.
מטר.

Vogl, C., Jones, C. (2020). *Building Brand Communities: How Organizations Succeed by Creating Belonging*. Berrett-Koehler Publishers

שיעור 9 – משברים בקהילה ואתגרי ניהול

סוגי משברים בקהילה ודרכים להתמודדות עמם.
דגשים לניהול מיטבי של קהילה – אתגרים ותחומי אחריות של מנהלי קהילה.
תהליכי הצטרפות לקהילה – אונבורדינג.

קריאת רשות:

ברוגן, ק (2012). מדיה חברתית: כל מה שרציתם לדעת, טקטיקות וטיפים לשימוש בקהילות חברתיות

ברשת. (עמ' 286-297, 308-315). אמציה הוצאה לאור.

שיעור 10 – אתיקה, מדידה והערכה

קודי התנהגות וקביעת כללי אתיקה בקהילות.
כיצד מודדים הצלחה בקהילות?
כלים למדידת הצלחה ו ROI בקהילות.

שיעור 11 – לא כל הנוצץ זהב - מבט ביקורתי על קהילות ברשת

נפתח מבט ביקורתי על הקהילות הדיגיטליות, נסתכל על קהילות שהצליחו לחולל שינוי ונראה גם את הצד השלילי של קהילות.

קריאת רשות:

לב און, א. (2015). *קהילות מקוונות*. רסלינג.

Bacon, j. (2019). *People Powered: How Communities Can Supercharge Your Business, Brand, and Teams*. HarperCollins Leadership

שיעור 12 – מוקדי הכוח בעולם הדיגיטלי

האם הקהילות הדיגיטליות מעבירות את מוקדי הכוח מחברות גדולות לרשות היחידים?
נחזור לחזון המקורי של רשת האינטרנט ונדון בחזון העתידי של הרשת המבוזרת.
נקיים דיון – כיצד תושפענה הקהילות מהשתנות הרשת?
שיתופי פעולה לטובת הכלל בתוך קהילות ברשת. קהילות קוד פתוח כדוגמה.

קריאת רשות:

Eghbal, N. (2020). *Working in Public: The Making and Maintenance of Open Source Software*. Stripe Press.

שיעור 13 – הצגת תוצרי הקורס

הקבוצות יציגו באמצעות מצגת את הממצאים העיקריים של עבודתם במהלך הסמסטר.
סיכום וסיום.

רשימת קריאה ומקורות נוספים חובה:

Blanchard, A. (2017). *Virtual Behavior Settings: an Application of Behavior Setting Theories to Virtual Communities*. Journal of Computer-Mediated Communication, Volume 9, Issue 2
Levinson, D. (2003). *Encyclopedia of Community: From Village to Virtual World*. Thousand Oaks: Sage Publications, 1023-1027

רשימת קריאה ומקורות נוספים רשות:

ברוגן, ק (2012). *מדיה חברתית: כל מה שרציתם לדעת, טקטיקות וטיפים לשימוש בקהילות חברתיות ברשת*. אמציה הוצאה לאור.

כריסטאקיס, נ., פאולר ג. (2009). מחוברים. כיצד פועלים קשרים בין בני אדם וכיצד הם מעצבים את חיינו. מטר.

לב און, א. (2015). קהילות מקוונות. רסלינג.

Bacon, j. (2019). *People Powered: How Communities Can Supercharge Your Business, Brand, and Teams*. HarperCollins Leadership

Eghbal, N. (2020). *Working in Public: The Making and Maintenance of Open Source Software*. Stripe Press.

Oldenburg, R. (2009). *Celebrating the Third Place: Inspiring Stories About the Great Good Places at the Heart of Our Communities*. Da Capo Press

Preece, J., Maloney-Krichmar, D., Abras, C. (2003) *History of Online Communities In Virtual World*. Thousand Oaks: Sage Publications, 1023-1027

Putnam, R. (2001) *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*. Simon & Schuster

Vogl, C., Jones, C. (2020). *Building Brand Communities: How Organizations Succeed by Creating Belonging*. Berrett-Koehler Publishers

Wenger, E., McDermott, R., Snyder, W. (2002) *Cultivating Communities of Practice*. Harvard Business Review Press

נספח א' - פירוט לגבי מצגת

הנחיות למצגת: המצגת תוצג בשיעור האחרון ותכיל ממצאים עיקריים של עבודת הסטודנטים. הסבר מפורט יינתן בתחילת הסמסטר.

היקף: עד 5 דקות.

אופן ההגשה: קבוצתי – עד שלושה סטודנטים

נספח ב' - פירוט לגבי מטלת הסיום

רשימת המטלות:

במסגרת המטלה המסכמת הסטודנטים יתכננו הקמת קהילה חדשה בעזרת הכלים הנלמדים בקורס, לפי סעיפים שיינתנו מראש. העבודה תוגש בעותק דיגיטלי (עד 7 עמודים).

אופן ההגשה: עד שלושה סטודנטים

פורמט ההגשה: עותק דיגיטלי

הנחיות להגשה: הגשה כחודש לאחר סוף הסמסטר, באמצעות מערכת המודל

משך ביצוע המטלה: במהלך הסמסטר

שאלות בנוס: אין

חומר עזר: חומרי ההרצאות, חומרי הקריאה

